

Вашак О.О., Мартиросян Л.І. *Особливості використання інформаційно-комунікативних технологій у процесі ознайомлення дошкільників з українськими народними традиціями.* [Integración de las ciencias fundamentales y aplicadas en el paradigma de la sociedad post-industrial: Colección de documentos científicos «ΛΟΓΟΣ» con actas de la Conferencia Internacional Científica y Práctica (Vol 4), 24 de abril de 2020. Barcelona, España: Plataforma Europea de la Ciencia]. – С.91-95. DOI 10.36074/24.04.2020.v4.29.

(ISBN 978-84-544-6785-3.; DOI 10.36074/24.04.2020.v4).

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ З
УКРАЇНСЬКИМИ НАРОДНИМИ ТРАДИЦІЯМИ

Вашак Оксана Олексіївна

ORCID 0000-0002-7091-8242

канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Мартиросян Людмила

ORCID: 0000-0003-0338-0240

кандидат філологічних наук, доцент,

кафедра українознавства та гуманітарної підготовки іноземних студентів,

Українська медична стоматологічна академія

Інтеграція України до європейського простору вимагає оновлення та вдосконалення національного освітнього контенту в навчальних закладах. Це зумовило широке використання педагогами мультимедійних технологій та можливостей глобальної мережі Інтернет. Саме створення високотехнологічного інформаційного простору у закладах дошкільної освіти надасть можливість упроваджувати комунікативні технології та підвищувати фаховий рівень спеціалістів.

Успіх педагогічної діяльності значною мірою забезпечує професіоналізм вихователя, його висока професійна кваліфікація і компетентність, володіння

навичками мультимедійних технологій, способами успішного розв'язання завдань з національного виховання. Щоб досягти поставленої мети національного виховання у дошкільників необхідно формувати такі риси громадянина-патріота, як гордість за свою національну історію, культуру, мистецтво, прагнення примножувати культурно-історичні здобутки народу. Тому застосування інформаційно-комунікативних технологій як засобів навчання в освітньому просторі закладів дошкільної освіти під час ознайомлення дітей з українськими народними традиціями наразі є актуальною проблемою. Адже педагоги, які працюють у межах традиційної навчальної технології, суттєво поступаються тим колегам, які проводять заняття з використанням електронної дошки та комп'ютера. Упровадження мультимедійних технологій, які допоможуть зробити освітній простір більш насиченим, наочним, яскравим і доступним у процесі ознайомлення дошкільників з українськими народними традиціями, є важливим у їхньому розвитку та вихованні.

Аналізуючи наукові джерела з дослідження, потрібно наголосити, що проблема використання інформаційно комунікативних технологій була і є предметом вивчення багатьох учених. Так, особливості використання мультимедіа-технологій у навчальному процесі навчальних закладів розглядали Н. Баглаєва, Д. Ведмедовський, Є Гончарова, Р. Гуревич, О. Данилова та інші. Наукові роботи українських вчених Баглаєва Н., Я. Булахової, В. Імбер, Н. Іщук, О. Чайковської та інших присвячені проблемі використання мультимедійних засобів і технологій у педагогічній діяльності вихователя. Проте недостатньо вивченою є проблема, що стосуються особливостей використання інформаційно-комунікативних технологій у процесі ознайомлення дошкільників з українськими народними традиціями як важливим чинником національного виховання.

Використання нових комп'ютерних технологій, дає можливість створити виховний процес більш різноманітним і багатовимірним. На думку Н. Баглаєвої, сьогодні мультимедійні технології є одними з найбільш перспективних і популярних педагогічних інформаційних технологій, які дозволяють створювати

цілі колекції зображень, текстів і даних, що супроводжуються звуком, відео, анімацією та іншими візуальними ефектами [1].

Упровадження в педагогічний процес мультимедіа-технологій виявляє низку позитивних чинників і, так само, важких моментів і утруднень, про що зауважує Р. Гуревич. Так, організація занять із використанням мультимедіа-технологій і спеціальний медіапроектор уможлиблює наочну демонстрацію програмного забезпечення та економію часу, інтенсифікуючи тим самим вивчення навчального матеріалу. У той же час з'являються додаткові вимоги до підготовки мультимедійних матеріалів педагогом і організації самого заняття [4].

Головною засадою упровадження інформаційно-комунікативних технологій в освітній простір закладів дошкільної освіти є їхні основні особливості. Зокрема, це інтеграція різноманітних видів інформації відповідно до вікових особливостей дітей дошкільного віку. Педагог, який постійно стежить за новітніми технологічними розробками, може досить легко використовувати їх у вихованні та навчанні дітей. Це дає підстави наголосити ще на одній важливій особливості для вихователя – змінювати форму навчання, види діяльності на заняттях. Наступна особливість, коли педагог може підкріплювати будь-який навчальний матеріал інтерактивним ілюстративним супроводом, розповідаючи, наприклад, про історичні відомості, різні події нашої держави, видатних постатей, культуру, звичаї та традиції українського народу. Закріплення знань дошкільників доцільно робити, використовуючи ігрові методи, поєднуючи українські народні ігри з дидактичними іграми та сучасними технологіями, – і це ще одна важлива особливість.

В освітньому просторі закладів дошкільної освіти сучасні мультимедійні засоби навчання мають суттєві переваги. Найголовніша перевага полягає у тому, що під час використання вихователями таких технологій, у дітей одночасно починають включатися у роботу майже всі органи чуття, що є важливим для активізації уваги дітей та їхньої пізнавальної діяльності, а також усвідомленого запам'ятовування інформації.

Особливості розвитку дітей дошкільного віку вимагають від педагога використовувати на заняттях наочно-демонстраційний матеріал. Мультимедійні технології у цьому контексті надають широкі можливості поєднувати друкований текст, графічне зображення, використовувати музичні вставки, аудіозаписи, показувати слайд-шоу, відеоролики, статичні фотокартки і т. ін.

Враховуючи індивідуально-особистісний підхід до дитини, вихователь може здійснювати індивідуалізацію освітнього простору за змістом, обсягом і темпами засвоєння матеріалу. Поєднання логічного й образного способів засвоєння інформації, робить освітній простір більш насиченим та цікавим для дитини, посилює мотивацію до навчання, забезпечує інтерактивний підхід у виховному процесі.

Відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти, педагоги повинні розвивати у дошкільників активність, самостійність, творчість, креативність. На нашу думку, найдоцільніше реалізовувати ці завдання можна за допомогою інформаційно-комунікативних технологій, розширюючи тим самим поле для самостійної роботи дошкільників, для розвитку творчих здібностей, перетворюючи їх в активних суб'єктів педагогічної взаємодії.

Виховний процес у закладах дошкільної освіти реалізується через систему завдань, які спрямовуються на формування у дітей світоглядної свідомості, знань про надбання вітчизняної і світової духовної культури, а також на виховання любові до України, поваги до народних традицій і звичаїв. Тому під час ознайомлення дітей дошкільного віку з українськими народними традиціями основним компонентом мультимедійної презентації до кожного заняття має бути правильний підбір слайдів з графічними об'єктами, малюнками, звуком, відео та анімацією відповідної народознавчої тематики.

Сучасна методика пропонує два шляхи інформатизації навчального процесу у закладах освіти. По-перше, це використання спеціальних навчальних програм, де передбачені матеріали для різних видів навчальної діяльності, по-друге, це самостійний відбір педагогами певного матеріалу відповідно до конкретних цілей

навчання. Тому вихователь може використовувати в освітньому просторі готові мультимедійні презентації з народознавства, запропоновані інтернет-сайтами, але найдоцільніше, на нашу думку, буде розробка та створення авторських презентацій з ознайомлення дошкільників з українськими народними традиціями. Це дасть можливість враховувати умови, рівень знань та індивідуальні особливості кожної дитини.

Перегляд мультимедійних презентацій може відбуватися під час фронтальних, групових та індивідуальних занять з народознавства. Це буде сприяти відтворенню попередньо вивченого народознавчого матеріалу, активізації у дітей пізнавального інтересу, розуміння нового матеріалу, а також узагальнення набутих знань.

Українські народні традиції, свята та обряди мають великий виховний потенціал для дітей. Тому у тематичних презентаціях доцільно представляти елементи народних іграшок, костюми, вишиті рушники, писанки, віночки, сорочки та інші речі, що дасть можливість більш детально розповісти дошкільникам про рідну землю, архітектуру, пам'ятки, видатних людей та заохотити їх до глибшого пізнання національної історії, традицій та культури рідного краю.

У структурі заняття з народознавства важливим є інтегрований підхід до використання педагогом українських народних, дидактичних та комп'ютерних ігор під час вивчення дошкільниками традицій нашого народу. Зауважимо, що за допомогою комп'ютерних ігор діти зможуть зрозуміти навіть складний народознавчий матеріал. Адже події, які пов'язані з українськими народними традиціями, є інколи складними для дитячого сприймання, особливо історичні. Тому вихователь повинен ретельно підбирати навчальний матеріал з народознавства відповідно до віку дітей, враховувати індивідуальні особливості, методично правильно поєднувати навчальний матеріал з ігровим.

Відповідно до певної теми з народознавства вихователь може підбирати українські народні ігри, навчальні дидактичні ігри, вправи, використовувати українську народну творчість, наочно-демонстраційні матеріали для засвоєння нових лексичних одиниць, які будуть сприяти більш глибокому осмисленню,

закріпленню та систематизації навчально-виховного матеріалу. І тільки така побудова заняття з народознавства сприятиме створенню позитивних емоцій у дітей, а перед вихователями відкриється можливість широкого вибору наочно-демонстраційного матеріалу, ігрових вправ у вигляді слайд-шоу, які допоможуть закріпити знання дітей про українські народні традиції.

Як бачимо, уміти ефективно працювати із сучасними інформаційно-комунікативними технологіями, бути медіаграмотним – надважлива умова успішної діяльності всіх учасників освітнього процесу. Адже це можливість розширення не лише фахових, інформаційно-цифрових компетентностей, а й розвиток ефективної комунікації педагога з дітьми.

Висновки. Таким чином, упровадження інформаційно-комунікативних технологій у процесі ознайомлення дітей з українськими народними традиціями значно підвищить рівень ефективності та якості освітнього простору у закладах дошкільної освіти. Надасть педагогам можливість формувати прагнення до самовдосконалення, постійного динамічного оновлення змісту, форм і методів у вихованні, розвитку й навчанні дошкільників і тим самим розвивати індивідуальні, творчі та креативні здібності дітей, їхню пізнавальну активність і прагнення до вивчення історії та культури рідного краю, українських народних традицій.

Список використаних джерел

1. Баглаєва, Н. (2011). Новий зміст – нові технології. Інтерактивні технології розвитку дошкільників. *Палітра педагога*, (3), 22 – 25.
2. Ведмедовська, Д. (2010). Використання народних традицій у навчально-виховному процесі. *Імідж сучасного педагога*, (5), 4 – 5.
3. Гончарова, Є. (2004). Історичний аспект українських національних традицій. *Імідж сучасного педагога*, (4), 47 – 49.
4. Гуревич, Р. (2014). *Інформаційно-телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях*. Вінниця: ТОВ «Планер»

5. Данілова, О. (2014). *Мультимедія у навчальному закладі*. Київ: Вид. дім «Шкільний світ».